

Een leerling met buikklasten Informatie en advies voor leraren

Ziezo.nl
landelijk netwerk ziek zijn & onderwijs

2019-2020

Een leerling met buikklachten

Informatie en advies voor leraren

Buikklachten komen vaak voor bij kinderen van alle leeftijden. In deze brochure geven we een kort overzicht van enkele veel voorkomende klachten: buikpijn (waaronder het prikkelbare darm syndroom) en verstopping. Vervolgens geven we tips voor leraren over hoe ze rekening kunnen houden met een leerling met buikklachten en geven we enkele algemene adviezen. Tot slot verwijzen we naar enkele

websites voor uitgebreide informatie.

► BUIKPIJN

Buikpijn kan plotseling opkomen en een korte periode hevig zijn. Men spreekt dan van acute buikpijn. Mogelijke oorzaken zijn een infectie of ontsteking. Als de infectie of ontsteking genezen is (met of zonder behandeling), is de pijn meestal weer over.

Buikpijn die gedurende meerdere maanden steeds terugkeert en wisselt in heftigheid, noemt men chronische buikpijn. Een vorm van chronische buikpijn is het prikkelbare darm syndroom. Dit wordt ook wel een spastische darm genoemd. Deze kinderen hebben buikpijn in combinatie met verstopping of diarree.

Verstopping

Verstopping wordt ook wel obstipatie of constipatie genoemd. Een kind heeft last van verstopping, wanneer het minder dan drie keer per week ontlasting heeft. De ontlasting kan hard en pijnlijk zijn. Soms lekt er wat dunne ontlasting langs de harde ontlasting, dit gebeurt onvrijwillig en wordt ook wel overloopdiarree genoemd. Dit geeft vieze vegen in de onderbroek. Deze incontinentie van ontlasting is het gevolg van de verstopping en verdwijnt zodra deze adequaat behandeld is. Als de verstopping lang aanhoudt,

krijgen kinderen een laxemiddel. Heel soms krijgen ze die binnen via een neussonde (een slangetje dat via de neus naar de maag loopt).

Chantal (13):

‘Toen ik nog op de basisschool zat had ik vaak buikpijn. Ik wilde niet poepen, want poepen deed altijd zo’n pijn. Mijn moeder heeft me meegenomen naar de dokter en die heeft mijn buik onderzocht en allerlei vragen gesteld. Gelukkig zei de dokter dat ik gezond was. Maar ik had wel een verstopping en moest meer gaan drinken. Ik dronk eerst meestal heel weinig. Nu neem ik altijd een flesje water mee naar school en drink dat in de pauzes op. Thuis drink ik ook veel meer dan vroeger. Poepen gaat een stuk gemakkelijker en ik heb bijna nooit meer buikpijn.’

▶ GEVOLGEN VOOR HET ONDERWIJS

Wanneer een kind acute buikpijn heeft, zal het vaak enkele dagen thuisblijven en daarna weer normaal op school kunnen komen. Maar wanneer er sprake is van langer aanhoudende klachten, dan kan het verzuim erg onregelmatig zijn. Als een kind 's nachts veel last heeft van buikklachten kan het overdag vermoeid zijn. Hierdoor kunnen de prestaties negatief beïnvloed worden.

De buikklachten kunnen ook invloed hebben op het contact met leeftijdsgenoten. Lekker buitenspelen of sporten is soms een probleem. Als een leerling niet mee kan doen met de klas, kan dit tot een sociaal isolement leiden.

Kinderen kunnen medicijnen krijgen om van de buikklachten af te komen. Meestal hoeven deze niet op school ingenomen te worden, maar incidenteel kan dat wel het geval zijn. Als de medicijnen via een sonde worden toegediend, kan de sonde ook op school zichtbaar zijn.

▶ WAT KAN SCHOOL DOEN VOOR EEN LEERLING MET BUIKKLACHTEN?

De belangrijkste adviezen op een rijtje:

- Neem de klachten altijd serieus. Chronische verstopping is een ernstig probleem en buikpijn kan ook zeer ingrijpend zijn.
- Maak bij jonge kinderen goede afspraken met de ouders over het verschonen. Kan er binnen de school iemand hulp bieden, moeten de ouders gebeld worden? Zorg dat er altijd een setje schone kleren (onderbroekje, hemdje, broek) op school aanwezig is.
- Als zindelijkheid een voorwaarde is om een leerling op school toe te laten, overweeg dan om voor kinderen met buikklachten een uitzondering te maken.
- Laat de leerling direct naar het toilet gaan als hij aandrang heeft. Uitstel kan een verstopping verergeren.

- Te weinig drinken kan harde en droge ontlasting tot gevolg hebben, daarom moet een kind minimaal 1 tot 1,5 liter binnen krijgen. Laat de leerling dan ook op school drinken en help hem er aan herinneren als dat nodig is.
- Voorkom pesten! Goede voorlichting aan de klas kan hierbij helpen. Overleg met ouders en de leerling hoe ze dat willen aanpakken.
- Wanneer de leerling een sonde heeft, is uitleg aan de klas ook belangrijk. Onder het kopje 'Sondevoeding' hieronder vindt u meer informatie.
- Bewegen is belangrijk. Laat de leerling daarom meedoen aan de gymles. Als de buikpijn tijdens de gymles heftig is, geef de leerling dan even een rustige taak, zoals de score bijhouden.
- Kinderen met buikklachten slapen vaak slecht, waardoor ze overdag niet fit zijn. Hierdoor kunnen ze zich op school moeilijker concentreren, wat de prestaties nadelig zou kunnen beïnvloeden. Maak in dit geval individuele afspraken over het maken, inhalen en herkansen van toetsen.
- Stress kan invloed hebben op de klachten. Mocht hiervan sprake zijn, bespreek dan met de leerling en ouders hoe de stress rond school beperkt kan worden.

▶ ALGEMENE ADVIEZEN

De adviezen hieronder staan op de ziezonwebsite onder "leraren". De links verwijzen naar deze website met meer informatie voor leraren (www.ziezon.nl).

Contact houden met de zieke leerling

Het is belangrijk om een zieke leerling, die voor kortere of langere tijd van school afwezig is, te laten merken dat hij nog steeds deel uitmaakt van de klas. Er zijn veel manieren om het [contact](#) te onderhouden.

Medicijngebruik en medische handelingen op school

Wanneer uw school geconfronteerd wordt met de vraag om [medicijnen](#) te geven aan een leerling of om [medische handelingen](#) te verrichten op school, is het belangrijk om de praktische en juridische consequenties van een dergelijk verzoek te kennen. Op grond daarvan kunt u een verantwoord besluit nemen.

Sondevoeding

Sondevoeding is vloeibare, licht verteerbare voeding die wordt toegediend via een dun, buigzaam slangetje dat door de neus naar binnen gaat en naar de maag of darm loopt. Kinderen kunnen [met sondevoeding naar school](#). Via het slangetje -de sonde- kunnen ook medicijnen toegediend worden.

Ondersteuning van school en leerling

Heeft u een leerling die chronisch of langdurig ziek is, dan kunt u voor advies en begeleiding een beroep doen op een consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen. Dat kan wanneer uw leerling op school problemen ondervindt als gevolg van zijn ziekte, maar ook wanneer hij thuis is of opgenomen in een ziekenhuis. Als uw leerling onder behandeling is van een Universitair Medisch Centrum, kunt u ondersteuning krijgen van een consulent van de [Educatieve](#)

[Voorziening](#) van het betreffende Universitair Medisch Centrum. In andere gevallen kunt u een beroep doen op een consulent van het [Onderwijsadviesbureau](#) in uw regio.

Aangepast lesprogramma

Door gebrek aan energie of regelmatig schoolverzuim lukt het een zieke leerling soms niet om het volledige lesprogramma bij te houden. Ook kan het voor een leerling in het voortgezet onderwijs te inspannend zijn om het examen op de reguliere wijze af te leggen. Dan zijn [aanpassingen](#) nodig.

Passend onderwijs

Het doel van [passend onderwijs](#) is om alle leerlingen een passende onderwijsplek te bieden, dus ook chronisch of langdurig zieke leerlingen. Bij voorkeur is dat een plek in het reguliere onderwijs. Een [consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen](#) kan uw school ondersteunen bij het inrichten van een passende onderwijsplek voor een zieke leerling.

Zorgen over, zorgen voor ...

Het boekje '[Zorgen over, zorgen voor ... De leerling met een chronische of langdurige ziekte](#)' is samengesteld voor leraren van een leerling met een chronische aandoening of langdurige ziekte. Het boekje is bedoeld om u te informeren en houvast te bieden bij de ondersteuning en begeleiding van deze leerlingen.

Brussen

Vaak zitten er ook broers of zussen van een zieke leerling

op school. Ook het leven van broers en zussen (brussen) is ontregeld door de ziekte. School kan brussen veel steun bieden. Het boekje '[Zorgen over, zorgen voor ... De leerling met een zieke broer of zus](#)' geeft informatie over de ondersteuning en begeleiding van brussen op school.

Informeer de klas

Het is belangrijk om de klasgenoten van de zieke leerling te [informeren](#), zeker als er vragen leven of als de gevolgen van de ziekte in de klas merkbaar zijn. Openheid stimuleert het meeleven van de klas en voorkomt dat er onjuiste verhalen de ronde gaan doen.

Meester Jessy (leerkracht groep 6):

'Mijn leerling Tim (10) had door een verstopping geregeld vegen in zijn onderbroek. Hij wilde niet meedoen met de gymles, omdat hij bang was voor de reactie van zijn klasgenoten als hij een vieze broek kreeg. Daarom heb ik zijn ouders uitgenodigd om te bespreken wat we voor Tim konden doen. We hebben afgesproken dat hij naar het toilet van de meesters mag. En er ligt nu een set met schone kleren bij de conciërge. Als het nodig is kan Tim zich ongemerkt verschonen. We wilden ook dat Tim een spreekbeurt zou houden over verstopping, maar dat vond hij te spannend. Daarom hebben we het 'Rottige buiken boekje' besteld bij de Maag Lever Darm Stichting. Dit hebben we met de klas gelezen en daarna durfde Tim wel aan de klas te vertellen waar hij last van had. En wat bleek? Er waren meer kinderen met buikklachten.'

► BRON EN MEER INFORMATIE

De [Maag Lever Darm Stichting](#) heeft uitgebreide informatie over bovengenoemde en andere ziektebeelden. U kunt brochures [gratis downloaden](#) of tegen betaling bestellen in de webshop.

Colofon

Deze brochure is een uitgave van Ziezon: juni 2016
Ziezon is het landelijk netwerk van consulenten
onderwijsondersteuning zieke leerlingen.
www.ziezon.nl

Auteur

Ingrid de Jong-Noorlander, Educatieve Voorziening AMC,
Consulent Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen,
i.dejong-noorlander@amc.nl, 020-5668329

Met medewerking van

Marc Benninga, kinderarts MDL
AMC Amsterdam

Ziezon
landelijk netwerk ziek zijn & onderwijs

www.ziezon.nl